

administrativ forføining, litt efter litt inddraget, og i samme grad blev den hele læreruddannelse efterhaanden trukket ind under stiftsseminarene.

Av betydning i læreruddannelsens historie er stortingets beslutning av 24 mars 1866, ved hvilken regjeringen anmodes om at ta under fornyet overveielse de gjældende bestemmelser om lærerseminarenes plan, virksomhet og ordning. Paa foranledning av kirkedepartementet blev der saa av skoledirektører og seminarbestyrere fremlagt et motivert fællesforslag til almindelig reglement (med undervisningsplan) for stiftsseminarene, hvilket forslag ligger til grund for det reglement som ved kgl. resolution av 31 juli 1869 approbertes som gjældende for *samtligte* seminarer, og som stod ved magt til vi fik seminarloven av 14 juni 1890. Reglementet av 1869 betegnet et utvilsomt fremskridt; det var heldig at der kom en større ensartethet ind i undervisningen og eksamensordningen. Som nye fag i seminaret optok det naturkundskap og gymnastik.

Om seminarenes formaal og ordning indeholder reglementets første kapitel disse bestemmelser:

§ 1. Seminarenes formaal er at udanne almuskolelærere, som med et kristeligt sind forene de kundskaber og den praktiske dygtighed som deres kald fordrer.

§ 2. Undervisningen skal omfatte de ved almuskolen lovbealede undervisningsgjenstande samt de fag og øvelser der have elevernes uddannelse til lærere som særligt formaal. Undervisningsmaaden bør, saavidt mulig, svare til den man i almuskolen ønsker anvendt.

§ 3. Læretiden er to aar. Undervisningen meddeles i to etaarige opadstigende klasser.

§ 4. Til hvert seminarium skal der høre en øvelsesskole.

Undervisningsgjenstandene skulde efter planens § 14 være:

I 1. klasse.

Bibelhistorie 3 timer. Katekisme og forklaring 2. Bibelforklaring, søn- og helligdagsevangelium 2. Modersmaal 7. Regning 4. Musik 4 (deraf 1 spilletime om eftermiddagen). Historie 2. Geografi 2. Naturfag 2. Skrivning 2. Tegning 2. Opdragelses- og undervisningslære 2. Gymnastik 3.

I 2. klasse.

Bibel- og kirkehistorie 1 time. Forklaring 2. Bibelforklaring 2. Praktiske øvelser, 1 til katekismus, 1 til forklaring og 1 til bibelhistorie, 3. Modersmaal 6 (heraf mindst 1 til praktiske øvelser). Regning og rumlære 4 (heraf 1 til praktiske øvelser). Musik 4 (heraf henlægges 1 orgeltime til om eftermiddagen, og 1 benyttes til praktiske øvelser). Historie 1. Geografi 1. Naturfag 2. Til prak-

tiske øvelser i udvalgte læsestykker i læsebogen 1. Skrivning 1. Tegning 2 (af de til skrivning og tegning bestemte 3 timer kan 1 time af og til benyttes til praktiske øvelser i disse fag paa øvelsesskolen). Opdragelses- og undervisningslære 2. Legemsøvelser 3.

Hertil kommer i sommerhalvaaret 2 timer ugentlig til vaabenøvelser for begge klasser i forening — foruden den til badning og have dyrkning bestemte tid. —

Som et betydningsfuldt led i uddannelsen av folkeskolens lærerpersonale maa nævnes de i henhold til loven av 22 mai 1869 anordnede prøver for lærerinder, av 1. (høiere) og 2. (lavere) grad. Det maa dog merkes at den teoretiske forberedelse blev overlatt til den private virksomhet, og det offentlige støttet alene gennem avholdelse av praktiske kurser, hvori hovedsagelig gaves veiledning og øvelse i at undervise.

Imidlertid skulde ikke lang tid gaa hen før spørsmålet om en fyldigere læreruddannelse blev vakt paany. Allerede i forarbeidene til reglementet av 1869 omhandles spørsmålet om kurssets forlængelse til 3 aar, og i en av Hamar seminarer lærere i 1879 avgit betænkning, som fik tilslutning fra de andre seminarer og de fleste stiftsdirektioner, blev en saadan utvidelse anbefalt, væsentlig av hensyn til den praktiske læreruddannelse, og forat undervisningen — uten synderlig forøkelse av stoffet — skulde bli mere befrugtende gennem en selvstændigere og inderligere tilegnelse. Dette spørsmaal i forening med spørsmålet om lærerindenes uddannelse indgaar som hovedpunktene i det for seminarcommissionen av 3 november 1880 utfærdigede kommissorium, og denne kommission leverer i sin indstilling forslag til 3aarige seminarer, i hvis fagkreds oldnorsk eller tysk kunde indgaa som frivillig fag (i 2. og 3. klasse); hvad lærerindenes uddannelse angaar, foreslaaes — til fjernelse av de væsentligste ulemper ved de bestaaende lærerindeprøver — en midlertidig ordning med to 2-aarige seminarer, hvis kursus skulde være gratis og avsluttes med en baade den teoretiske og den praktiske uddannelse omfattende avgangsprøve. Men den i 1881 fremsatte kgl. proposition om bevilgning til gjennomførelse av de her nævnte forandringer blev ikke vedtat, og saken maatte for saa vidt stilles i bero.

Det blev den kgl. skolelovkommission av 14 novbr. 1885 som skulde ta det hele spørsmaal om læreruddannelsen op til fornyet behandling, efter at ha avgit under 23 november 1887 indstilling angaaende „Lov om folkeskolen paa landet og i byerne“. Under sin gjennomgaaelse av læreruddannelsens ordning til de forskjellige tider fæster kommissionen sin opmerksomhet ogsaa ved det punkt, at seminarenes ordning i en saa høi